

O oporbenom prijedlogu ustavnih promjena

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2009/10/23 8:47:29

Fonogram moje rasprave o prijedlogu SDP-a, HNS-a i IDS-a o promjenama Ustava Najprije grupa razloga ili dijelova prijedloga ustavnih promjena o kojem danas raspravljamo, za koje smatram da su dobro pripremljene, bolje strukturirane i obrazložene od prijedloga Ustavnih promjena koje je dala Vlada. Prvenstveno tu mislim na predloženu odredbu članka 31. odnosno ne zastarijevanje pretvorbena-privatizacijskog kriminala i uvođenje ratnog profiterstva.

Drugo, prijedlog vezan na članak 45. koji se odnosi na glasanje državljana Republike Hrvatske mogao bih prihvatiti i reći za ovaj prijedlog da je dobar, da biračka mjesta budu samo na teritoriju Republike Hrvatske, ali predlagatelje pitam, a u dvorani vidim samo kolegu Mimicu i kolegu Flegu od predlagatelja, ne mislite li da ovakvom prijedlogom Ustavne odredbe tjerate zeca a da možete istjerati lisicu? Naime, jeste li se spremni suočiti sa kontra prijedlogom HDZ-a ako se ovo prihvati da bude ustavna odredba ,da se za 11. izbornu jedinicu uvede dopisno glasanje. To neke države imaju. Jeste li spremni se prihvatiti tog prijedloga da hrvatski državljani bez prebivališta u Republici Hrvatskoj, ono što zovemo dijaspora, glasaju dopisno? Ovaj prijedlog koji je dati vuče i daje legitimno pravo HDZ-u na takav odgovor. Ako ste se s tim spremni suočiti, ok.

Članak 90. ,usvajanje proračuna većinom ukupnog broja zastupnika. Ovo inače ne bi trebala biti odredba u Ustavu, to je našem Poslovniku svojedobno netko tko je tamo dolje sjedio (aluzija na Matu Arlovića) napisao odredbu „većinom prisutnih“. U općini sa tisuću stanovnika proračun se usvaja većinom svih vijećnika, a državni proračun već godinama većinom prisutnih!? Ali,dobro, dajmo sada to umjesto promjene Poslovnika mijenjati Ustavom.

Izbor sudaca Ustavnog suda dvotrećinskom većinom. Mislim da je to dobar prijedlog.

Sada slijede tri područja sa velikim upitnicima. Pitam da li je moguće da prihvatite vladin prijedlog iz članka 123. i 124. da se Državno sudbeno vijeće i Državno odvjetničko vijeće, način njihovih izbora ne regulira Ustavom nego zakonom? Do sada je Ustav utvrđivao tko i kako bira Državno sudbeno vijeće i Državno odvjetničko vijeće. I Vlada i vi predlažete da način izbora Državnog sudbenog vijeća i Državnog odvjetničkog vijeća bude regulirano zakonom. Je li to organski zakon, treba većinu svih zastupnika ili većinu prisutnih? Ovdje treba dvije trećine da Ustav promijenimo i vi se odričete sadašnje odredbe Ustava da Ustavom imamo utvrđeni način izbora, ne mora ga birati Sabor , ali u Ustavu po meni mora ostati odredba kako se ono bira, a ne zakonom. Ovo je jedino oružje, sredstvo, dvotrećinska većina u saboru i Ustavom se odričemo prava kao oporba da u Ustavu definiramo način izbora ta dva po meni za pravosuđe ključna tijela za dobro funkcioniranje pravosuđa!?

Druga grupa upitnika. Nama se može desiti da sljedeći parlamentarni izbori budu protuustavni. U Ustavu je zapisano da Hrvatski sabor ima 160 zastupnika, a onda u zakonima o izborima imamo odredbu da se od 10 izbornih jedinica u Hrvatskoj bira 140 zastupnika, u 11. izornoj jedinici ,oni koji su zaboravili, to je „dijaspora“, maksimalni broj zastupnika koji se može izabrati je 14, i 8 zastupnika nacionalnih manjina u 12 izornoj jedinici, i kada to zbrojite je 162. Što ako nam se desi, kada uvedemo dopisno glasanje za 11. izbornu jedinicu i dobijemo 14 zastupnika u 11., 8 u 12., i 140 zastupnika ovih 10 izbornih jedinica u Hrvatskoj? Dvojicu će netko prekrižiti? Ovo ustavnim

promjenama moramo riješiti ili reći da izborni sustav u Hrvatskoj do sada nije bio usklađen sa Ustavom, a po meni nije, jer se to i na prošlim izborima teoretski moglo desiti, a eim se može teoretski desiti naša je obaveza da spriječimo ne čekajući da se praktično to desi.

Treća grupa upitnika, Prošle godine u ožujku pučki pravobranitelj Jurica Malčić službeno se obratio Hrvatskom saboru, podsjećam, pučki pravobranitelj je naš opunomoćenik za zaštitu prava građana, sa prijedlogom Ustavnih promjena i proširenje njegovih ovlasti propisanih člankom 92. Ustava i na pravosuđu. Sve oporbene stranke tada su to podržavale. Danas tri oporbene stranke predlažu ustavne promjene i ne predlažu promjenu ili dopunu članka 92. i proširenje ovlasti pučkog pravobranitelja. Što se promijenilo od ožujka prošle godine? U političkom promišljanju uloge i poziciji pučkog pravobranitelja, ja ne znam za ništa bitnoga u promijeni i pitam da li treba intervenirati amandmanima u zadnjem trenutku ili je jedan i drugi predlagatelj i Vlada i grupa oporbenih stranaka u vremenu koje je pred nama i tog obeznanja pučkom pravobranitelju se sjetiti.

I na kraju nešto što za mene nije prihvatljivo i što ne mogu podržati i neće podržati, a odnosi se na članak 15. i na prijedlog dopunskog glasa ili dvostrukog prava glasa nacionalnih manjina.

Naime, 14 mjesta u Saboru, po slovu zakona rezervirano je za zastupnike, maksimalno 14, u 11. izbornoj jedinici, . 8 mjesta rezervirano je u 12. izbornoj jedinici nacionalne manjine. To je više od 13% zastupničkih mjesta unaprijed određeno, rezervirano u dvije izborne jedinice.

Zna li ovaj prijedlog da se pripadnici nacionalnih manjina dugoročno i zavisno dobrovoljno čak i podržavaju od strane njihovih političkih lidera u ovom trenutku stavljaju u političku getoizaciju? Da žele ostati politički getoizirani u posebnoj izbornoj jedinici ili dugoročno promišljajući žele postati politički Hrvati? Da li tom logikom u Europskom Parlamentu bi trebala biti rezervirana mjesta za recimo Turke, Alžirce, Marokance i Albance kojih je u Europskoj uniji jako puno i imaju državljanstva tih zemalja?

U Sloveniji, u skupštini su 2 predstavnika nacionalnih manjina, ali znate koje pravilo tamo vrijedi? Zastupnici nacionalnih manjina ne sudjeluju u stvaranju parlamentarne većine nakon izbora nego tek kad je ona stvorena priklanjaju se ili vlasti koja je već formirana ili oporbi. A u Hrvatskoj, tko je prvi potpisao sporazum stvaranju ili pokušaju stvaranja parlamentarne većine? Tko je drugi po redu potpisao pristupanje jednoj od mogućih parlamentarne većine? Tko je bio treći po redu? Prvi, drugi i treći u svrstavanju na jednu ili drugu stranu bili su zastupnici nacionalnih manjina. Oni bi trebali biti zadnji i ne bi smjeli biti odlučujući u stvaranju parlamentarne većine. A sada dajući dopunsko pravo glasa postavio bih pitanje je li je to pripadnik nacionalne manjine na jednom listiću glasati za svog zastupnika koji će braniti njegove nacionalne interese u hrvatskom Parlamentu, a onda će birati Hrvata ili političkog Hrvata da mu zastupa neke druge interese?

Ovo je priznanje velikih stranaka, ja ga tako tumačim, da nisu spremne zastupati interese nacionalnih manjina nego zato moraju postojati posebni zastupnici, ali s obzirom da uvijek fali glasovi na parlamentarnim izborima IDS, HNS i SDP očekuju da će glasači nacionalnih manjina u 10 izbornoj jedinici glasati baš za njih i traže zapravo dopunske birače radi boljih izbornih rezultata. I ništa drugog iza toga nema.

PS: Zbog isteka vremena za raspravu od 10 minuta svoj stav o pravo glasanja državljan RH bez prebivališta u Hrvatskoj (dijaspora) iznio sam u jednoj od replika. Ukratko: stjecanjem državljanstva svi državljani imaju pravo glasa. I aktivno i pasivno biračko pravo. Ali to ne znači da u Ustavu i zakonima moramo predvidjeti i propisati njihovo obavezno zastupljenost u Saboru. Oni svoje aktivno i pasivno biračko pravo mogu ostvarivati u jednoj od deset izbornih jedinica u Hrvatskoj.